

TAMPEREEN KAUPUNKI

Peltolammin hyvinvointikeskuksen asemakaavan nro 8628 eliöstö- ja biotooppiselvitys

Raportti

ID: 5053627

25.6.2020

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO.....	1
2	SELVITYSALUE.....	1
3	MENETELMÄT JA AINEISTO	2
3.1	Lähtötiedot	2
3.2	Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen.....	2
3.3	Maastoinventoinnit	3
3.3.1	Luontotyytit ja kasvillisuus.....	3
3.3.2	Liito-oravat	3
3.3.3	Muu eläimistö.....	3
4	TULOKSET	4
4.1	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	4
4.2	Liito-oravat	9
4.3	Muu eläimistö.....	14
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET	15
	LÄHTEET.....	16

Paikkatietoaineistot:

Pohjakartat© Maanmittauslaitos 2020, ©Tampereen kaupunki 2020

Elinympäristörajaukset ja havainnot © Tampereen kaupunki 2020

25.6.2020

Peltolammin hyvinvointikeskuksen asemakaavan nro 8628 eliöstö- ja biotooppiselvitys

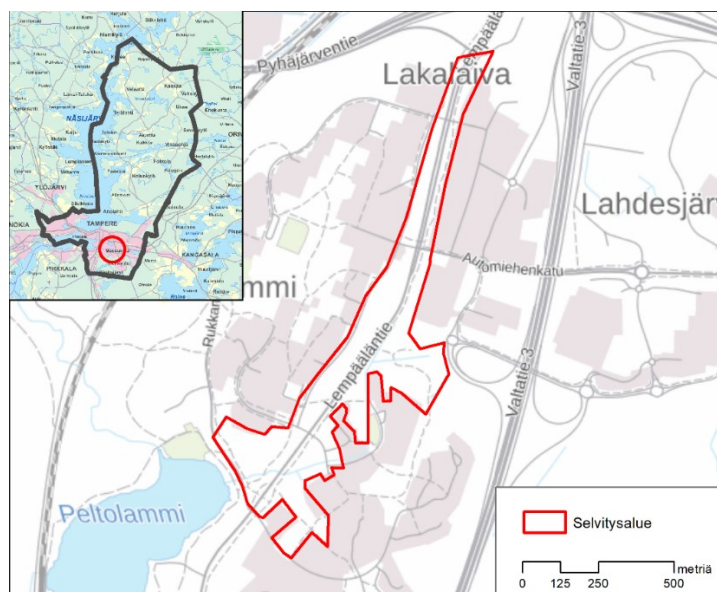
1 JOHDANTO

Työssä on laadittu Tampereen Peltolammin hyvinvointikeskuksen asemakaava-alueelle eliöstö- ja biotooppiselvitys. Tavoitteena oli selvittää alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja löytää suojelua ja säilyttämistä vaativat luonnonmonimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet. Tulosten perusteella on esitetty suosituksia maankäyttöön. Lähtökohtana on, että alueen suunnittelussa voidaan huomioida huomionarvoisten eläin- ja kasvilajien, arvokkaiden luontotyyppien ja ekologisten yhteyksien kannalta arvokkaat alueet sekä edistää niiden ominaispiirteiden säilymistä. Nämä tavoitteet on mainittu maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Selvityksen maastotöistä on vastannut erikoissuunnittelija FM Kari Korte (Tampereen kaupunki). Liito-oravaselvityksestä vuonna 2020 vastasi LuK Laura Fontell-Seppelin FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä. Raportoinnin ovat laatineet Tampereen kaupungin toimeksiannosta FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n FM biologit Tiina Mäkelä ja Marja Nuottajärvi sekä LuK Laura Fontell-Seppelin.

2 SELVITYSALUE

Peltolammin asemakaava-alue sijaitsee kantakaupungin eteläosassa 4-5 km etäisyydellä kaupungin keskustasta.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.

25.6.2020

3 MENETELMÄT JA AINEISTO

3.1 Lähtötiedot

Selvityksen työvaiheet olivat lähtöaineiston koonti ja analysointi, maastoinventoinnit sekä raportointi. Selvitystä laadittaessa on otettu huomioon ympäristöviranomaisten antama yleinen ohjeistus:

- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi –kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas-sarja 109, Helsinki;
- Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa. – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen moniste 24, Oulu
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Lähtötietoina on käytetty mm. seuraavia lähteitä:

- Oskari –karttapalvelu (Tampereen kaupunki 2020)
- Hertta –eliölajit tietokannan tiedot (3/2020)(Pirkanmaan ELY-keskus)
- Lajitietokannan havainnot (Laji.fi)
- Avoin tieto –palvelu (Suomen ympäristökeskus 2020)
- Metsään.fi –palvelu (Metsäkeskus 2020)

3.2 Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen

Lajien uhanalaisuusluokitus perustuu uusimpaan uhanalaisuusarviointiin, joka on päivitetty vuonna 2019 (Hyvärinen ym. (toim.) 2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

Maastoinventointien yhteydessä havainnoitiin Euroopan Unionin lintudirektiivin (79/409/EEC,) liitteen I sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) (erityisesti luontodirektiivin liitteen IV(a)) lajeja. Lintudirektiivin liite I käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön. Liitteessä IV(a) on puolestaan eläin- ja IV(b) kasvilajeja, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Näitä ovat esimerkiksi liito-orava, kaikki lepakot ja jokihelmisimpukka. Liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty automaattisesti, ilman erillistä suojelupäätöstäkin.

25.6.2020

Arvokkaiksi luontotyypeiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää alueen luontoarvoja. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu Suomen luonnonsuojelulaissa (LSL 29 §) ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saatanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioon otettavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta talousmetsäalueilla. Metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla, mutta metsälain määrittely luontokohteista toimii indikaattorina alueellisista luontoarvoista. Vesilain suojeltavat vesiluontotyyppit on esitetty vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:ssä. Arvokkaalla luontotyypillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa.

Suomen luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen luontotyyppien uusimpaan uhanalaisarviointiin (Raunio & Kontula (toim.) 2018). Uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetyt uhanalaisluokat vastaavat pääpiirteissään lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettyä luokittelua. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) luontotyyppit.

3.3 Maastoinventoinnit

3.3.1 Luontotyyppit ja kasvillisuus

Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvät rauhoitetut, silmälläpidettävät, uhanalaiset tai alueellisesti uhanalaiset kasvilajit sekä muu huomionarvoinen lajisto. Luontotyypeistä selvitettiin uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyyppit sekä metsälain (10§), vesilain (2. luku 11§) ja luonnonsuojelulain (29§) mukaiset kohteet. Kasvillisuusselvityksen maastotyöt laati Tampereen kaupungin toimesta 5.6.2019 sekä 13.6.2019 erikoissuunnittelija FM Kari Korte.

3.3.2 Liito-oravat

Liito-oravaselvitys tehtiin papanakartoitusmenetelmällä ohjeistuksen ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” (Nieminen & Ahola (toim.) 2017 mukaisesti. Liito-oravaselvityksen maastoinventoinnit ja liito-oravien kulkuyhteyksien tarkastelun laati 24.4-26.4.2019 Tampereen kaupungin erikoissuunnittelija FM Kari Korte. Lisäksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy laati alueella liito-oravainventoinnin keväällä 2020. Maastotyöt suoritti LuK Laura Fontell-Seppelin 26.-27.5.2020.

3.3.3 Muu eläimistö

Alueella esiintyvää linnustoa sekä muuta eläimistöä ja eläinten elinympäristöjä havainnoitiin kaikkien maastokäyntien yhteydessä.

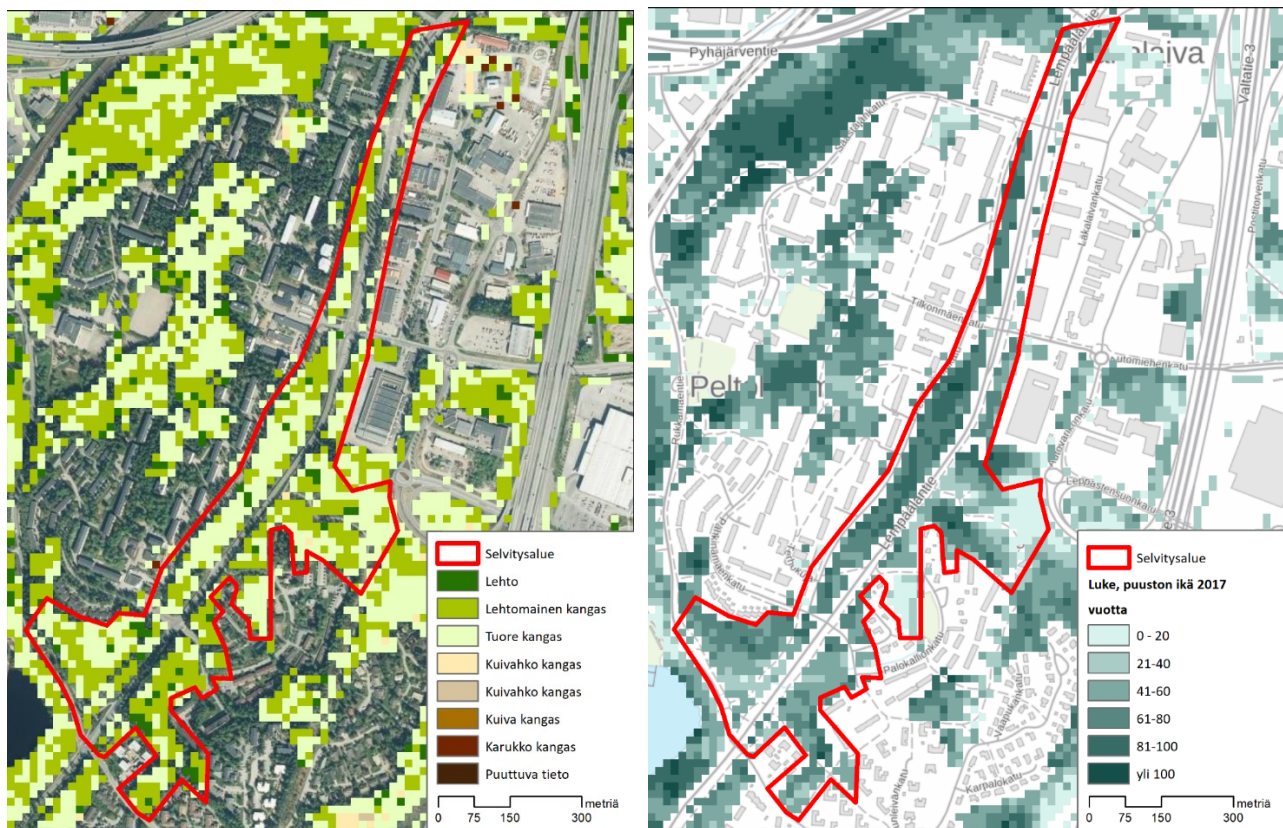
25.6.2020

4 TULOKSET

4.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

Yleiskuvaus

Selvitysalueen pääkasvupaikkatyyppiä ovat lehtomainen ja tuore kangas. Paikoin esiintyy myös pieniä lehtolaikkuja. Puusto on iältään pääosin keski-ikäistä ja varttuvaa. Vanhempaa puustoa esiintyy Lempääläntien ja Peltolamminkadun välisellä harjurinteellä ja selvitysalueen lounaisosassa. Valtapuuston muodostavat männyt ja kuuset. Alueella esiintyy myös raudus- ja hieskoivua, haapaa sekä harmaaleppää. Selvitysalueella kasvaa myös yksittäisiä metsälehmäksiä ja sembramäntyjä. Palokallionkadun ja Lempääläntien välisellä alueella kasvaa kolme suurta tammea sekä pensasmaisia metsälehmäksiä.

Kuva 2. Pääkasvupaikkatyytit selvitysalueella (vas.) ja puuston ikä (oik.)(Luke 2017).

Lehtomaisten kankaiden kasvillisuutta edustavat alueella tyyppilajien ohella mm. kyläkellukka, valkovuokko sekä paikoin lehtoleinikki (-ryhmä). Herrainsuon etelärinteellä esiintyy myös näsiä. Lempääläntien ja Peltosaarenkadun välisellä harjurinteellä esiintyy mustakonnanmarjaa, joka edustaa vaateliaampaa lehtolajistoa.

25.6.2020

Alueella on vanhoja viljelykäytöstä poistuneita ja jo metsittyneitä peltokuvioita, joilla esiintyy tuoreen lehdon kasvillisuutta. Niillä puusto on haapavaltaista. Haavikoissa esiintyy myös runsaasti kolopuustoa. Vanhoilla peltoaloilla kasvillisuuden valtalajistoa edustavat mm. vuohenputki, metsäkurjenpolvi ja kielo.

Selvitysalueen itäreunalla, jäätelötehtaan eteläpuolella on laajahko täyttömaa-alue. Alueella esiintyy runsaasti puutarhakarkulaisia kuten maustepiparjuurta, aitoruusuja (*Rosa* sp.), idänkanukkaa, tarha-alpia ja vuorikaunokkia. Alueen lounaisosassa on havaittu jättiputkea, joka on EU:n alueella haitalliseksi vieraslajiksi tulokittu laji.

Arvokkaat luontokohteet

Kesällä 2019 inventoitujen arvokkaiden luontokohteiden rajaukset on esitetty kuvassa 4. Kohteet on kuvailtu tarkemmin alla.

1. Rehevä ruohokorpi (RhKo)

Kohde on kaksiosainen, ulkoilureitin halkaisema rehevä ruohokorpi, joka vaihettuu metsäkortekorven kautta kangasmetsäksi. Kohteella puustoa ja pensastoa hallitsevat tuhkapaju, kiiltolehtipaju ja hieskoivu. Kenttäkerroksen putkilokasvillisuutta edustavat mesiangervo, metsäkorte, korpikaisla, viitakastikka, metsäalvejuuri ja soreahiirenporras. Alueella esiintyy myös lehtovirmajuurta, vuohenputkea, lehtonurmikkaa, rentukkaa, metsäkastikkaa, kurjenjalkaa, pullosaraa sekä terttualpia.

2. Rehevä korpi (ei-luonnontilainen)

Korpipainanteen puustoa ja pensastoa edustavat koivut, harmaaleppä, kuusi, kiiltolehtipaju ja raita. Kenttäkerroksen lajistoa edustavat mm. korpikaisla, metsäkorte, terttualpi, luhtakastikka, kurjenjalka, soreahiirenporras, viitakastikka, metsäimarre, peltokorte, harmaasara, rentukka, jokapaikansara, pallosara, nokkonen sekä ranta- ja pikkumatara. Pohjakerroksessa esiintyy lehväsamalia (*Mniaceae*) sekä rahkasammalia (*Sphagum*).

3. Rehevä ruoho- ja heinäkorpi (ei-luonnontilainen)

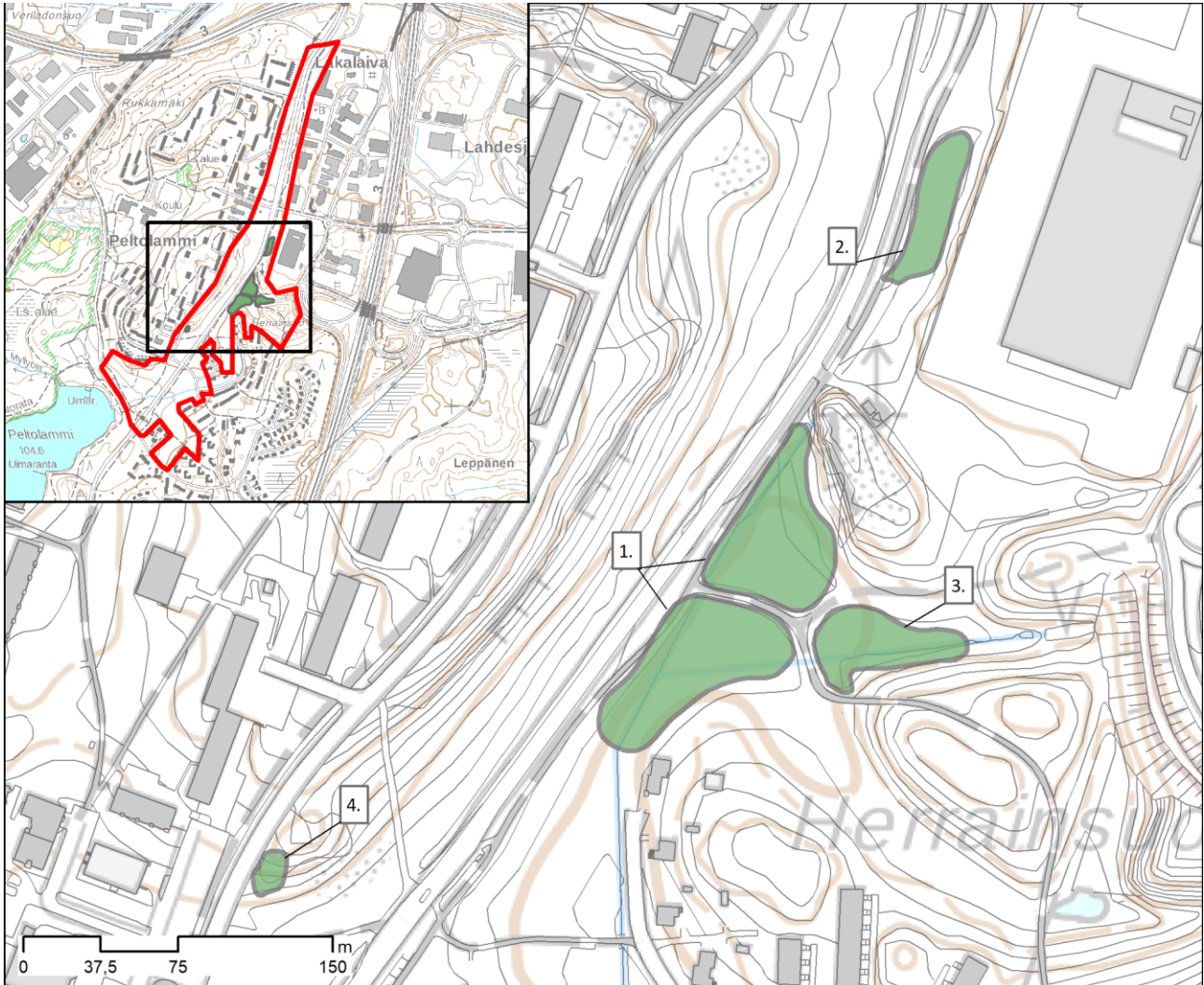
Vähäpuustoinen korpijuotti. Puustoa ja pensastoa edustavat koivut ja pajut. Kenttäkerroksen kasvillisuutta edustavat rentukka, mesiangervo, kapeaosmankäämi, korpikaisla, metsäkorte, luhtakastikka ja lehtovirmajuuri. Alueella on säätöpato.

4. Jalkasaran (*Carex pediformis*) kasvupaikka

Selvitysalueen länsireunalla, Lempääläntien ja Peltosaarenkadun väisellä rinteellä on silmälläpidettäväksi (NT) luokitellun jalkasaran kasvupaikka.

25.6.2020

Kuva 3. Arvokkaat luontokohteet (1-4) selvitysalueella.

Muut arvokkaat luontokohteet (Tampereen kaupungin aineistot 2020)

Selvitysalueen eteläosiin sijoittuu arvokkaina kasvialueina rajattuja keltavuokon kasvupaikkoja. Keltavuokko esiintyy Pirkanmaalla levinneisyysalueensa pohjoisrajalla, mutta laji ei ole alueellisesti uhanalainen.

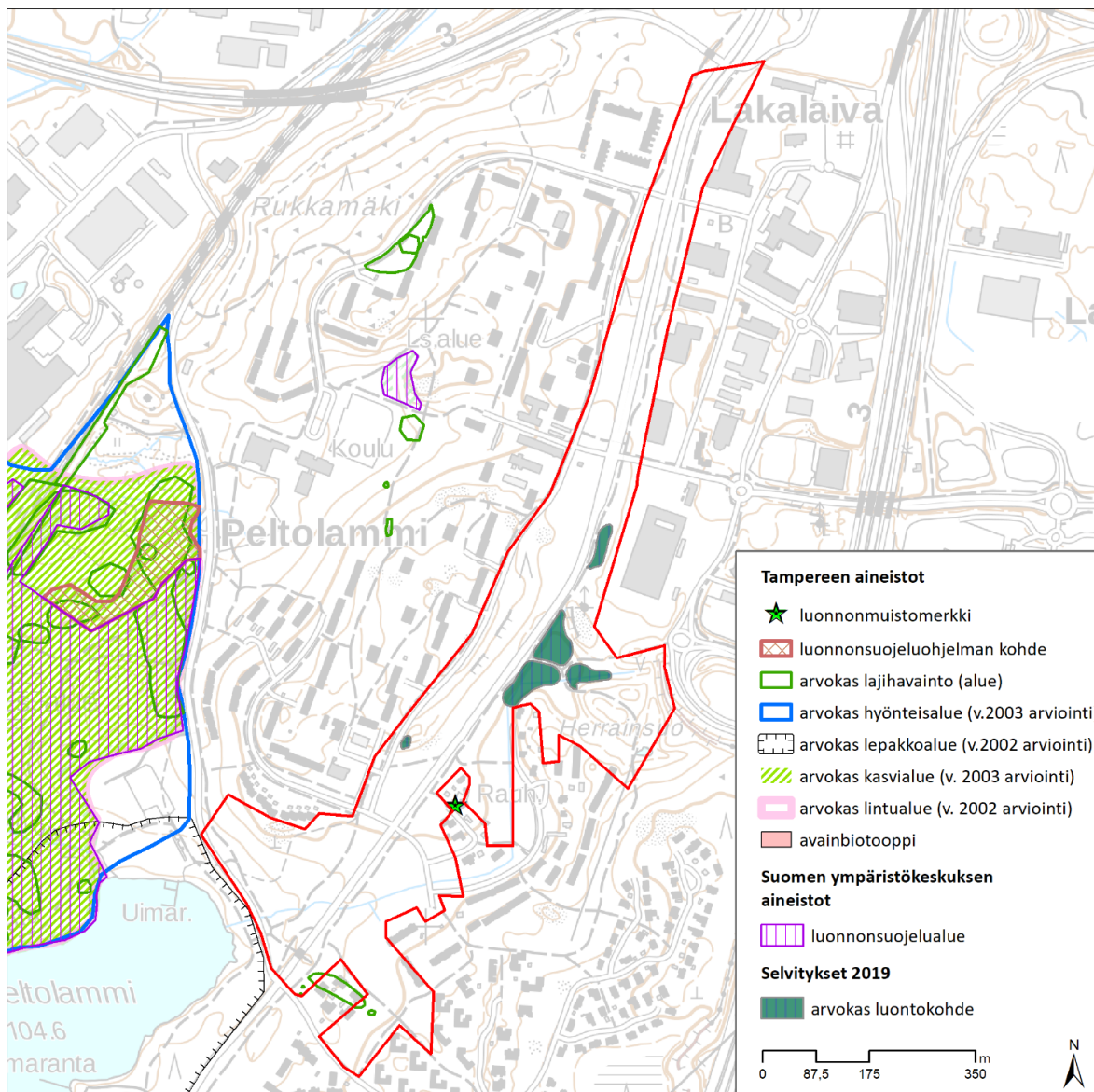
Selvitysalueen eteläosiin sijoittuu merkittävän metsäekologisen verkoston pääverkostoa (Tampereen kaupunki 2019), joka on yleiskaava 2040:ssa osoitettu ohjeellisena ekologisena yhteytenä. Selvitysalueen pohjoisosiin on yleiskaava 2040:ssa merkitty viherverkoston yhteystarve. Alueen välittömään läheisyyteen sijoittuu luonnonmuistomerkki; Lemppäläntien varressa / Herrainsuonkadun päässä sijaitseva mänty, joka on rauhoitettu juuristoineen.

25.6.2020

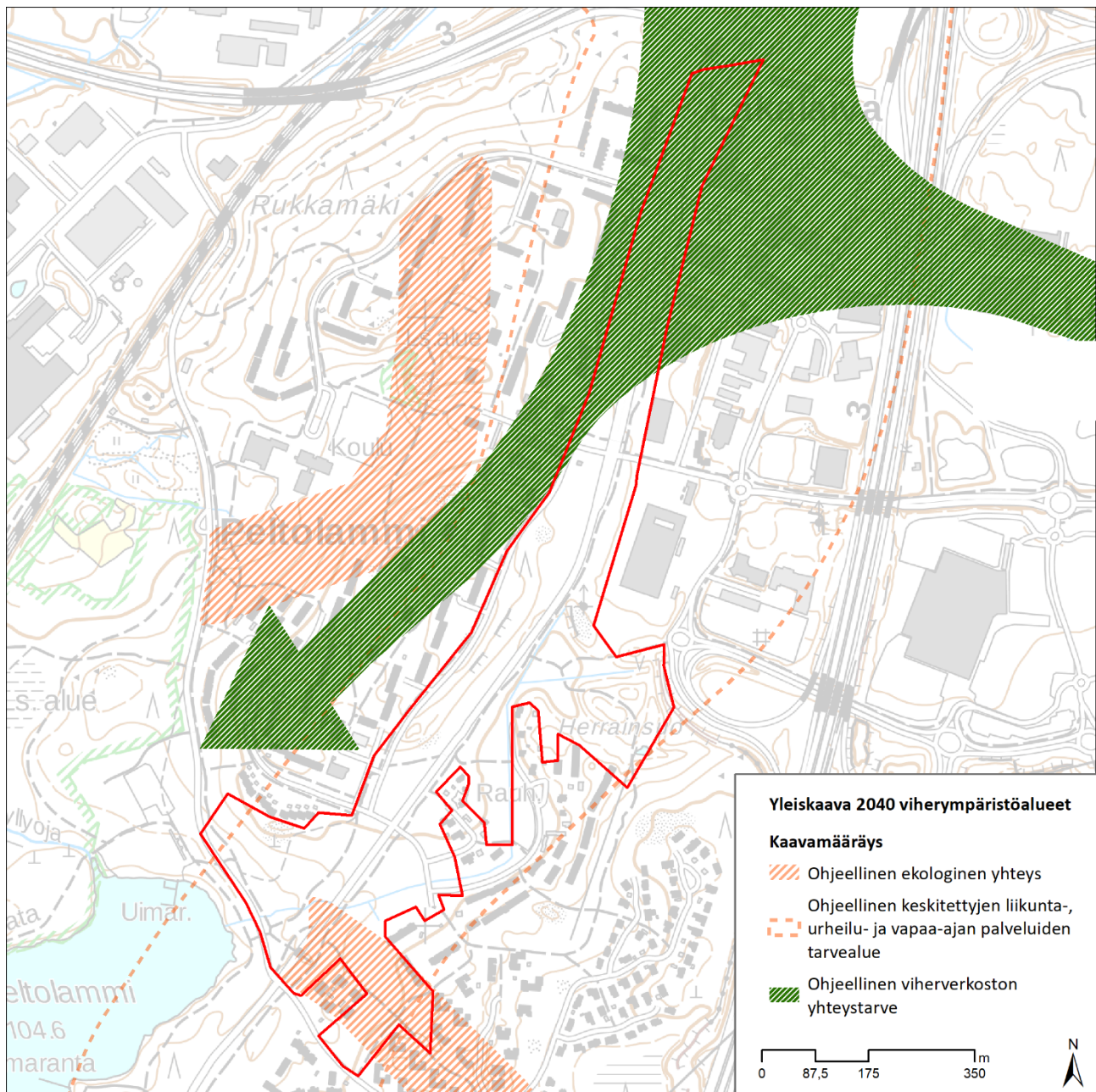
Alueen eteläpuolelle sijoittuu Peltolammin ympäristöstä vuonna 2002 tunnistettu arvokas lepakkoalue, jolla on esiintynyt luontodirektiivin liitteen IV(a) pohjanlepakkoa. Lisäksi alueen länsipuolelta on vuonna 2003 inventoitu arvokkaita hyönteis-, linnusto- ja kasvillisuusalueita, jotka ovat yhteydessä alueella olevaan Peltolampi ja Pärrikosken luonnonsuojelualueeseen (YSA043142).

Tunnetut luonnon arvokohteet ja arvolajiston esiintymisalueet on esitetty kuvassa 4. Yleiskaavan viherympäristöalueet on esitetty kuvassa 5.

Kuva 4. Selvitysalueelta ja sen lähiympäristöstä aiemmissa selvityksissä tunnistetut luonnon arvokohteet (Tampereen kaupunki 2020) sekä vuoden 2019 selvityksissä inventoidut arvokkaat luontokohteet. Kuvaan on merkitty myös haitallisen vieraslajin, jättiliikunputken esiintymät.

25.6.2020

Kuva 5. Yleiskaava 2040:n ohjeelliset viherympäristöalueet kaava-alueella ja sen läheisyydessä (Tampereen kaupunki 2020, Tampereen kaupunki 2019).

Huomionarvoiset kasvilajit

Huomionarvoisista kasvilajeista selvitysalueen länsireunalla, Peltolamminkadun tuntumassa esiintyy jalkasaraa (*Carex pediformis*), joka on luokiteltu valtakunnallisesti silmälläpidettäväksi (NT) lajiksi (Hyvärinen ym.

25.6.2020

2019). Laji esiintyy tyypillisesti lehtomaisilla harjun- ja kallionrinteillä, kallionaluslehdoissa ja lehtomaisissa metsissä.

Selvitysalueen eteläreunalla esiintyy keltavuokkoa (*Anemone ranunculoides*), joka esiintyy Tampereella yhtenäisen levinneisyysalueensa pohjoisreunalla. Laji ei kuitenkaan ole alueellisesti tai valtakunnallisesti uhanalainen.

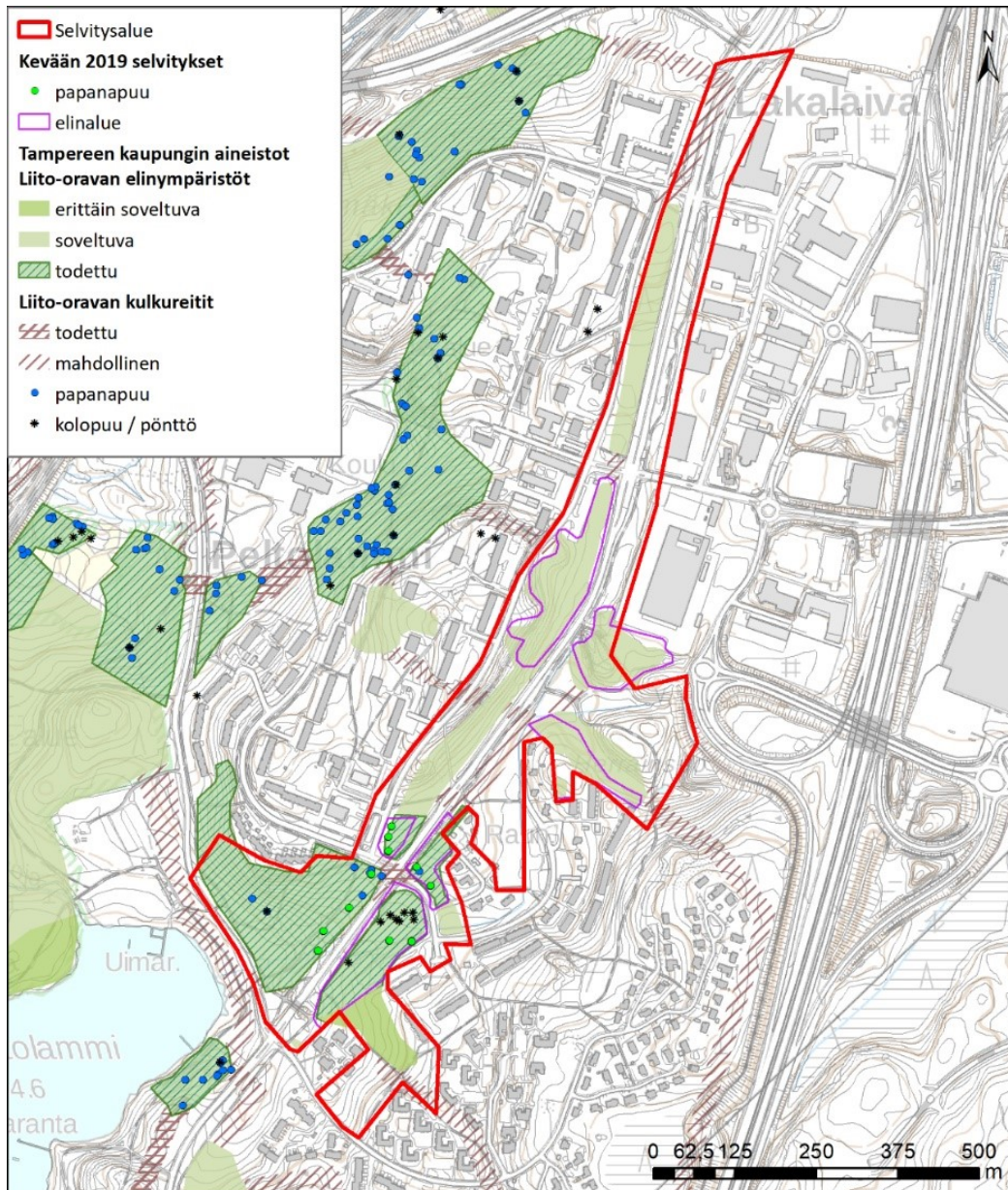
Haitalliset vieraslajit

Selvitysalueelta on kolmelta paikalta havaintoja jättiputkesta, joka on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella (kuva 5). Lajitietokeskuksen mukaan selvitysalueen eteläosan alueella on havaintoja myös EU:n alueella haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltua jättipalsamia (Laji.fi).

4.2 Liito-oravat

Kevään 2019 selvityksessä selvitysalueen eteläosasta löydettiin 11 uutta papanapuuta. Alueelta on havaintoja liito-oravasta myös aiemmilta vuosilta. Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä liito-oravan asuttamia elinympäristöjä on rajattu myös selvitysalueen keskiosista (kuva 6). Lisäksi liito-oravan elinympäristöksi soveltuvaa aluetta (josta ei ole tehty papanahavaintoja) esiintyy lisäksi laajalti koko selvitysalueella.

25.6.2020

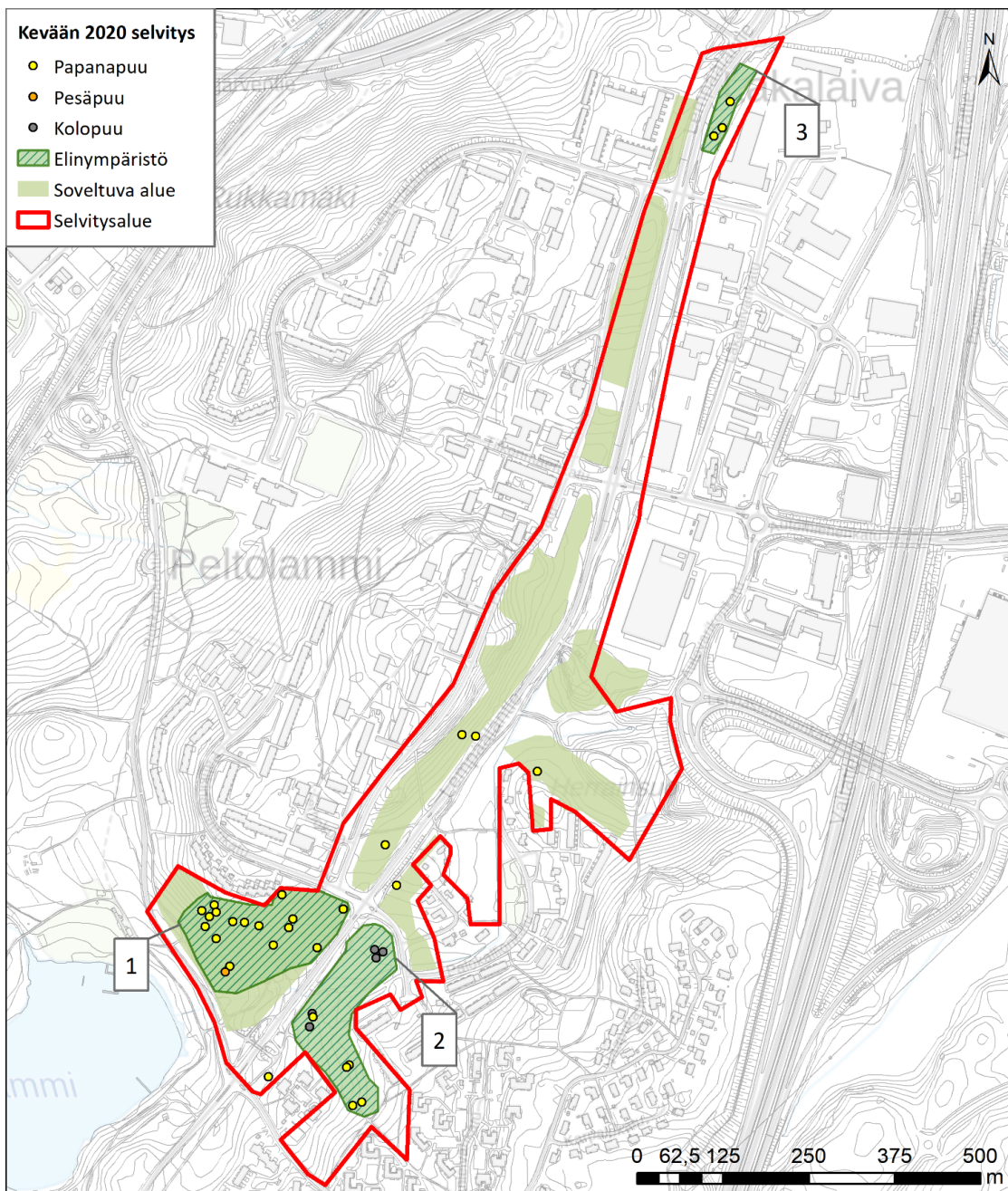

Kuva 6. Keväällä 2019 havaitut liito-oravan papanapuut, sekä liito-oravan elinpiirit, soveltuvat elinympäristökuviot ja kulkureitit.

Selvitysalueelta tunnistettiin kevään 2020 kartoituksissa kolme liito-oravan elinympäristöä sekä runsaasti liito-oravalle soveltuvia alueita (kuva 7). Papanoita oli niukasti ja ne olivat vaikeasti havaittavissa. Jätökset olivat mahdollisesti talven ja alkukevään aikaisia. Elinalueet sijoittuvat pinta-alaltaan pääasiallisesti selvitysalueen eteläpäähän, missä sijaitsee yhtenäisiä, rakentamattomia, varttuneita kuusi-sekametsäkuviota. Yksi

25.6.2020

pienempi elinympäristö tunnistettiin selvitysalueen pohjoisosasta. Elinalue on pienialainen ja toimii luultavasti liito-oravakoiraisten kulkureittinä tai ruokailualueena. Kevään 2019 selvityksissä rajatut selvitysalueen keskellä sijaitsevat elinympäristöt todettiin keväällä 2020 tyhjiksi.

Kuva 7: Kevään 2020 liito-oravakartoituksessa havaitut elinympäristöt, soveltuvat alueet, papanapuut, pesäpuut ja kolopuut.

25.6.2020

Selvitysalueen metsäkuviot ovat pääosin tuoretta ja lehtomaista kangasta, missä metsät ovat varttuneita, kuusivaltaisia sekametsiä. Varttuneen kuusen seassa kasvaa vanhaa-varttunutta rauduskoivua sekä ryppäitäin haapoja. Tuoreen ja lehtomaisen kankaan lisäksi selvitysalueella sijaitsee myös kuivahkoa kangasta ja lehtolaikkuja. Koko alueella havaittiin oravia ja oravan käpysyönnöksiä kuusien alla. Havaitut kolopuut sijoituivat pääosin selvitysalueen eteläpään.

Elinympäristö 1

Elinympäristö 1 on noin 2,5 ha kokoinen ja sijoittuu selvitysalueen lounaisosaan, Rukkamäentien ja Lempääntien välissä sijaitsevalle metsäkuviolle. Alueen metsä on varttunutta lehtomaisen kankaan sekametsää, missä kasvaa runsaasti varttuneita kuusia ja haapoja (kuva 8). Metsikön eteläpuolella sijaitsee lehtipuuvallista tuoretta lehtoa, missä kasvaa runsaasti varttuneita haapoja. Lehtoalueelta ei kuitenkaan havaittu panoita. Havaitun yhden mahdollisen pesäpuun lisäksi alueella ei havaittu kolopuita.

Kuva 8: Elinympäristö 1 pohjoisosan kuusivaltaista kangasmetsää.

25.6.2020

Elinympäristö 2

Elinympäristö 2 sijoittuu selvitysalueen eteläosaan Lempääläntien kaakkoispuolelle ja on noin 2 ha kokoinen. Elinympäristön metsä on kuusivaltaista kangasmetsää. Varttuneen kuusen seassa kasvaa rauduskoivuja ja ryppäittäin haapoja. Metsäkuviolla sijaitsee runsaasti kolokoivuja ja -haapoja (kuva 9), joiden alta ei kuitenkaan löydetty papanoita. Nämä kolopuut on kuitenkin sisällytetty elinaluerajaukseen, koska niillä on tärkeä paikallinen merkitys liito-oravan levähdys- ja lisääntymispaikkoina.

Kuva 9: Elinalue 2 pohjoisosassa sijaitsevia kolohaapoja.

Elinympäristö 3

Pienikokoinen elinympäristö 3 sijaitsee vilkkaasti liikennöidyn Lempääläntien välittömässä läheisyydessä selvitysalueen pohjoiskärjessä. Noin 0,4 ha kokoisella alueella sijaitsee järeitä kuusia, koivuja ja haapoja, eikä sillä havaittu koloja (kuva 10). Elinympäristön pienen koon ja kolopuiden puuttumisen takia alue ei sovellu yksinään liito-oravanaaraan elinpiirin ydinalueeksi, mutta voi toimia esimerkiksi koiraan ruokailualueena tai kulkureittinä. Länteen kulkeekin liito-oravan kulkureitti Rukkamäen suurialaisille liito-oravan elinpiireille (Tampereen kaupungin aineistot).

25.6.2020

Kuva 10: Elinympäristö 3 tienvarsimetsän kuusikkoa.

4.3 Muu eläimistö

Alueen linnusto edustaa Pirkanmaan alueelle hyvin tavanomaista lajistoa. Selvitysalueella yleisinä esiintyviä lajeja ovat käpytikka, laulu-, punakylki- ja räkättirastas, punarinta ja peippo. Havupuuvaltaisilla alueilla esiintyy myös mm. kuusitiaista ja rautiaista. Lehtipuuvaltaisemmillä alueilla pesivät mm. kirjosiippo, lehtokerttu ja mustapääkerttu sekä sirittäjä. Herrainsuon pohjoispuolella havaittiin myös viitakerttunen.

Palokallionkadun ja Lempääläntien välisellä metsäalueella havaittiin viherpeippo. Laji on luokiteltu viimeisimmässä uhanalaisarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (EN), koska Suomen kanta romahti rajusti, noin 60 % kahdessa vuodessa 2008-2009. Romahduksen aiheutti *trichomonas* –alkueläimen aiheuttama epidemia. Viherpeippo viihtyy etenkin kulttuuriympäristöissä niin kaupungeissa kuin maaseudulla. Kaikkein sulkeutuneimpia metsiä viherpeippo välttää. Laji esiintyy yhä melko yleisenä koko Suomessa ja kanta on romahduksen jälkeen lähtenyt uudelleen kasvuun.

Hertta-eliölajit tietokannan tietojen mukaan selvitysalueella ei liito-oravan lisäksi ole aiempia havaintoja muista uhanalaisista eliölajeista (Pirkanmaan ELY-keskus 2020).

25.6.2020

---

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Tämä eliöstö- ja biotooppiselvitys on laadittu Peltolammin hyvinvointikeskuksen alueen asemakaavoitusta varten. Selvitys perustuu kasvillisuus-, luontotyyppi - ja liito-oravakartoitukseen.

Kaava-alueilla esiintyvät luontotyypit ja kasvillisuus ovat alueellisesti ja paikallisesti melko tavanomaisia. Alueella on neljä paikallisesti arvokkaaksi luokiteltavaa luontokohdetta (kolme korpikohdetta sekä silmälläpidettävän jalkasaran kasvupaikka). Lisäksi alueen eteläosiin sijoittuu luonnonsuojelullisesti arvokasta vanhaa metsää, joka on myös liito-oravan elinaluetta.

Alueelle sijoittuu liito-oravan asuttamia elinympäristöjä sekä muita liito-oravan elinympäristöiksi soveltuvia metsäkuvioita, joilta ei kuitenkaan ole tehty papanahavaintoja. Alueelle sijoittuu myös liito-oravan liikkumisreittejä.

Luonnonsuojelulain 49 §:ssä kielletään EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden jälkeen esiintymän liito-oravat häviävät, eikä alue enää ole liito-oravalle kelvollinen. Hävittämisessä suurin osa sopivan lisääntymis- ja ruokailumetsikön pinta-alasta sekä suurin osa pesäpuista häviää. Liito-oravan lisääntymispaikka häviää myös silloin, jos kaikki latvusyhteydet sopivalle lisääntymis- ja levähdyspaikalle hävitetään. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa osa esiintymän ydinalueesta, osia ruokailu- ja lisääntymisalueista hakataan, tai esiintymää pilkkomalla ja osa-alueita eristämällä vaikeutetaan tai estetään liito-oravien liikkuminen alueella. Heikentämistä ei tapahdu, mikäli toimenpiteet ovat niin vähäisiä, että niiden jälkeenkin alueen voidaan olettaa pitkällä aikavälillä pysyvän liito-oravalle elinkelpoisena. Alue ei välttämättä heikenny, jos joitain papanapuita (joissa ei ole koloja), esim. kuusia, jää hakkuun tai rakentamisen alle. Suunniteltaessa maankäyttöä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen läheisyydessä tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta (Nieminen & Ahola (toim.) 2017). Liito-oravan lisääntymiskauden aikana (maaliskuu-heinäkuu) ei tule kaataa puita.

Tässä selvityksessä esitetyt, kaavoitettavalle alueelle sijoittuvat liito-oravan asuttamat elinympäristöt eli lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä muut arvokkaat luontokohteet suositellaan säilytettäväksi rakentamattomina ja mahdollisimman luonnontilaisina tämän raportin kuvissa esitettyjen rajausten mukaisesti. Mahdollisuuksien mukaan myös muut liito-oravalle erityisen hyvin soveltuvat metsäkuviot on hyvä säilyttää nykytilaan.

25.6.2020

LÄHTEET

Hotanen, J.P., Nousiainen, H., Mäkipää, K., Reinikainen, A., Tonteri, T. 2018: Metsätyypit -kasvupaikkaopas. Luke, Metsäkustannus. 191 s.

Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa. – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen moniste 24, Oulu.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Lajitietokeskus 2020: Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. <http://tun.fi/HBF.39765> (haettu 24.4.2020).

Maanmittauslaitos 2020: Kartta-aineistot. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. <<https://www.maanmittauslaitos.fi/asioi-verkossa/avoimien-aineistojen-tiedostopalvelu>>

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Pirkanmaan ELY-keskus 2020: Hertta –eliölajit tietokanta. Aineistopyyntö 3/2020.

Ramboll 2016: Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016. Kantakaupungin yleiskaava 2040. Aineisto: <https://www.tampere.fi/tiedostot/l/duxFmGOGh/Liito_oravaselvitys.pdf>

Selonen, V. & Hanski, I. K. 2004: Young flying squirrels (*Pteromys volans*) dispersing in fragmented forests. – Behavioral Ecology 15: 564–571.

Selonen, V., Hanski, I. K. & Stevens, P. C. 2001: Space use of the Siberian flying squirrel *Pteromys volans* in fragmented forest landscapes. – Ecography 24: 588–600.

Suomen lajitietokeskus 2018: Lajihavainnot. <<http://laji.fi>>

Tampereen kaupunki 2020: Oskari –karttapalvelu. <https://kartat.tampere.fi/oskari/?login=true>

Tampereen kaupunki 2020: Liito-orava osana yleiskaavan viherverkkoa. Seuranta 2017-2019. Raportti. 32 s.

Tampereen kaupunki 2019: Tampereen kaupunkiseudun viherrakenne. Raportti. 81 s.